

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš  
Spisová značka: 10C/94/2012  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5611207688  
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2012  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Bajlová  
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2012:5611207688.6

## Rozhodnutie

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou Mgr. Zuzanou Bajlovou, v právnej veci navrhovateľa: O. M., C.. XX.X.XXXX, S. XXX XX O. I. XXX, štátny občan SR, zastúpený JUDr. Annou Járošovou, advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom Ul. Štúrova 1968, - OD PRIOR, 031 01 Liptovský Mikuláš proti odporcovi: 1./ Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov, so sídlom Jána Hollého 14, 081 81 Prešov, IČO: 00610577, zastúpený Advokátska kancelária GOGA a spol., s.r.o., so sídlom Žriedlová 3, 040 01 Košice, IČO: 36 863 947, 3./ Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 18-10, 813 63 Bratislava 1, v konaní o ochranu osobnosti, t a k t o

### rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.  
Súd odporcovi 1./ a 3./ náhradu trov konania n e p r i z n á v a.  
O trovách štátu b u d e rozhodnuté samostatným uznesením.

### o d ô v o d n e n i e :

Na tunajšom súde sa pod sp. zn. 10C/94/2012 vedie konanie o návrhu navrhovateľa na ochranu osobnosti pôvodne voči Slovenskej republike, Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, 837 52 Bratislava, IČO: 00 165 565, keď Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 10C/94/2012-61 zo dňa 2.5.2012 pripustil, aby do konania vstúpili ďalší účastníci: Slovenská republika, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR so sídlom Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 00681156 a Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 18 - 10, 813 63 Bratislava 1, ktorí budú vystupovať ako odporcovia 2./, 3./ a zároveň pripustil zmenu žaloby tak, že výrok o diagnóze navrhovateľa - O. M., C.. XX.X.XXXX, trvale bytom O. I. XXX, že trpí Hebefrennou schizofréniou, t. č. v remisii, v rozhodnutí Okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia vo Vranove nad Topľou č. 470 518 783 zo dňa 20.3.1975, ktorým bol navrhovateľ uznaný za plne invalidného, je nepravdivý. Odporcovia 1./ - 3./ sú povinní zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne majetkovú ujmu 15 miliónov eur a nahradiť trovy konania do troch dní odo dňa právoplatnosti súdneho rozhodnutia. Návrh bol odôvodnený tým, že navrhovateľ sa narodil ako piate dieťa rodičov B. a W.Á. M.. Po ukončení povinnej deväťročnej školskej dochádzky vo Vranove nad Topľou sa v r. 1962 - 1965 vyučil za opravára poľnohospodárskych strojov. Tu prežil hlbokú kresťanskú skúsenosť, ktorá významne poznačila jeho ďalší život. Následne od r. 1965 - 1967 absolvoval dvojročné nadstavbové štúdium s maturitou v Michalovciach. Po ukončení štúdia vykonal Základnú vojenskú službu v r. 1967 - 1969 vo VÚ - Domažlice. Stal sa z neho hlboko veriaci človek, ktorý aj za socialistického režimu neskrýval svoje náboženské presvedčenie, ktorý sa otvorene vyjadroval k spoločenským otázkam, preto bol za svoje názory prenasledovaný komunistickými funkcionármi a musel znášať viaceré prejavy hlbokkej arogancie a urážky. Vyvrcholilo to tým, že bol proti svojej vôli opakovane hospitalizovaný na zatvorenom oddelení psychiatrie. V marci 1975 bol na základe rozhodnutia Okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia vo Vranove nad Topľou č. 470 518 783 pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav uznaný za plne invalidného, podľa ust. § 20 ods. 3 písm.a/ Zák.č. 101/1964 Zb., s rozhodnutím nesúhlasil. Nikdy nebol chorý, o čom vedela celá jeho rodina. Stanovenie diagnózy bolo bezdôvodné, umelo vykonštruované. Poškodilo mu dobré meno u spoluobčanov, nehovoriac o tom, že

trpela celá rodina. Bol mu odobratý vodičský preukaz, bolo mu zabránené realizovať sa v pracovnej oblasti, žiť plnohodnotný život zdravého človeka. So svojou diagnózou sa nemohol ďalej vzdelávať a stať sa pilotom. Žije v usporiadanej a harmonickej rodine. Jeho manželka, deti ho nikdy nepovažovali za chorého. Súdom nikdy nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, ani čiastočne. Diagnóza, ktorú mu psychiatri bezdôvodne stanovili, nezodpovedá skutočnosti, mu spôsobila ujmu z hľadiska jeho postavenia a postavenia jednotlivých členov jeho rodiny v spoločnosti. Bola znížená dôstojnosť a vážnosť u spoluobčanov, možnosť uplatniť sa v spoločnosti.

Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č.k. 10C/94/2012-149 zo dňa 8.8.2012 konanie proti odporcovi 2./ Slovenská republika, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR so sídlom Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 00681156 pre späťvzatie, podľa ust. § 96 ods. 1 Obč.súd.por., zastavil.

Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č.k. 10C/94/2012-151 zo dňa 8.8.2012 pripustil, aby z konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 10C/94/2012 vystúpil odporca 1./ a na jeho miesto vstúpil účastník: Fakultná nemocnica s poliklinikou J.A.Reimana Prešov, so sídlom Jána Hollého 14, 081 81 Prešov, IČO: 00610577.

Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č.k. 10C/94/2012-188 zo dňa 25.10.2012 pripustil zmenu žaloby v časti čo do zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy tak, že odporcovia 1./ a 3./ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 41,5 milióna eur.

Súd podľa ust. § 101 ods. 2 Obč.súd.por. konal a rozhodol v neprítomnosti odporcu 1./ a jeho právneho zástupcu, ktorí svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili.

Právna zástupkyňa navrhovateľa trvala na pôvodnom petite tak, že sa domáhala, aby súd určil, že odporcovia 1./ a 3./ sú povinní zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne majetkovú ujmu 41,5 milióna eur a aby súd určil, že výrok o diagnóze navrhovateľa v rozhodnutí Okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia vo Vranove nad Topľou zo dňa 20.3.1975, je nepravdivý. Uviedla, že podľa Zákona o sociálnej poisťovni posudkový lekár spolupracuje s ošetrovacím lekárom, revíznym lekárom, s praktickým lekárom a jeho úlohou je zabezpečiť podklady, aby bolo rozhodnuté o priznaní invalidného dôchodku. Odporca nepreukázal na základe akých lekárskeho odborných vyšetrení bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok. Navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok 18.5.2009, teda od tohto dátumu treba počítať trojročnú premlčaciu dobu. Vzhľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 30Cdo/1522/2007 zo dňa 28.6.2007 je právo na náhradu nemajetkovej ujmy nepremlčateľné. V spore o ochranu osobnosti nemusia preukazovať naliehavý právny záujem, s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cdo/265/2009.

Navrhovateľ uviedol, že jeho zdravotný stav posudzovali v Psychiatrickej liečebni v Prešove. Všetok materiál sa toho času nachádza v Archíve Michalovce, pod ktorý spadala Archív mesta Vranov nad Topľou. Podpísal žiadosť o dôchodok zo dňa 10.6.1975, ale voči rozhodnutiu okresnej posudkovej komisie sa odvolal a žiadosť o dôchodok podal z dôvodu, aby sa nemusel ísť páť, lebo jeho manželka odmietla odcestovať do zahraničia. Keď bol hospitalizovaný na Psychiatrickom oddelení v Prešove, boli mu dávané: kazajka, injekcie, elektrošoky, remene. Táto choroba sa dá umelo vyvolať, bol týraný. Bolo to obdobie tajných a ŠTB. On sa domáhal zníženie invalidity na polovicu, ale nebolo mu vyhovené. On bol politicky prenasledovaný, šikanovaný a segregovaný. On sa snažil docieľiť, že sa jedná o trestný čin komunizmu. Medzitým utrpel mozgovú príhodu. Keďže nespáchal žiadny trestný čin, nemá dôvod ísť na psychiatrické vyšetrenie. Keby aj tento invalidný dôchodok odmietol, bolo by to považované za chorobné. Podľa Ústavy SR nespáchal žiadny zločin, preto podľa Ústavy SR sa nemôže podrobiť žiadnemu vyšetreniu a ani nemusí. Ústava SR, na ktorú sa odvoláva, umožňuje vyšetriť jeho duševný stav len v prípade ťažkého zločinu, on sa žiadneho nedopustil. Jeho ošetrovacou lekárkou je B. M., neurologičkou MUDr. I., psychiatrickou B. B., ku ktorej už niekoľko rokov nechodí. V čase, keď mu bola diagnostikovaná choroba, pracoval na Poľnohospodárskom odbytovom združení Majerovce, ako pomocný robotník na píle. Hospitalizovaný bol trikrát po sebe v Prešove, dokopy 328 dní na uzavretom oddelení. Okrem toho bol hospitalizovaný v Českej republike. Boli mu predpísané lieky Permenazin, Qjakarin, Klopetin, niektoré názvy už zabudol. Duševný stav mu vyšetrili v Prešove. V Mladej Boleslavy v r. 1974 osočoval vtedajší režim. Vykrikoval, že Dubček bude prezidentom. Bol zobratý ŠTB, políciou alebo VB odvezený na psychiatriu. Jeho povalili na zem ako zviera, píchali mu injekcie 10 dní, nič sa ho nepýtali. V období

totality boli všade nasadení tajní, aj na psychiatrii. On bol chorý, prepustili ho v normálnom stave, keď sa vracal. Nebol mu daný prokurátor, čo vtedy zákon umožňoval. Bol vystavený svojvôli a ponižovaniu. Bola u neho umelo vytváraná kóma, horúčky, nadmerné požívanie liekov. On tvrdí, že schizofrénia sa dá vyvolať ambulantne, na potrebný čas. Za obdobie komunizmu bola psychiatria jeden zo spôsobov ako umlčať odporcov režimu a izolovať ich. Je ženatý 35 rokov. Stále s nimi žije jeho mama, ktorá má 93 rokov a žijú v pokoji. Vždy všetko, čo povedal, bolo choré, chorobné. Vždy sa vychádzalo z toho, čo bolo stanovené v Prešove. Jeho vec je štátne tajomstvo, čo má potvrdené od SIS.

Právna zástupkyňa odporcu 1./ žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Uviedla, že čo sa týka prvého nároku, navrhovateľ sa domáha nároku titulom ochrany osobnosti. Majú za to, že takýto petit neobstojí, pretože sa nejedná o správnu žalobu, teda preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. Majú za to, že súd nemôže posúdiť správnosť takéhoto rozhodnutia v tomto konaní. Pokiaľ sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, majú za to, že neboli splnené tri podmienky pre jej priznanie a to: porušenie právnej povinnosti, vznik ujmy a príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a ujmu. Takisto vzniesla námietku premlčania. Takýchto rozhodnutí je viac, ale judikované rozhodnutie o tom, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje, bolo publikované v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR.

Poverený pracovník odporcu 3./ uviedol, že pre účely dávok dôchodkového zabezpečenia bol u navrhovateľa opakovane posudzovaný zdravotný stav s tým istým výsledkom. Bol posudzovaný podľa predloženej dokumentácie. Odporca 3./ výrok diagnózy nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť, preto dáva na zváženie právnej zástupkyňi navrhovateľa, či voči nim nezoberú návrh späť, z dôvodu trov konania. Majú za to, že sa jedná o určovací žalobu, v ktorej musí byť tvrdý a preukázaný naliehavý právny záujem. Majú za to, že neboli splnené všetky zákonné predpoklady vzniku práva na ochranu osobnosti. Odporca 3./ nie je pasívne vecne legitimovaný, pretože rozhoduje len o výške invalidného dôchodku a o nároku, nie o diagnóze. Všetky materiály, ktorými disponujú, súdu predložili. Všetko, čo majú, je založené v dávkovom spise. Čo sa týka ich pasívnej legitimácie, majú za to, že je možné napadnúť rozhodnutie, nie jeho výrok. Dôchodok bol priznaný na základe žiadosti navrhovateľa a výrok musí byť výsledkom posudzovania jeho zdravotného stavu zo strany lekára, nie posudkovej komisie. Nebolo preukázané, že posudkový lekár nespolupracoval a dôkazné bremeno spočíva na navrhovateľovi. Okresná posudková komisia rozhodovala o nároku na invalidný dôchodok, nie o diagnóze. Navrhovateľ nepreukázal aká ujma mu vznikla, keďže po celú dobu poberá invalidný dôchodok a tento nenapadol. Pokiaľ sa týka nároku na nemajetkovú ujmu, majú za to, že sa jedná o premlčaný nárok. Zdravotný stav navrhovateľa bol opakovane posudzovaný v r. 1975, 1978, 1982, naposledy v r. 2005. Pôvodné rozhodnutie bolo v r. 1975. Postupovalo sa podľa Zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Navrhovateľom tvrdené skutočnosti zostali len v rovine tvrdenia. Lekári sú samostatné právne subjekty a ak si aj oni porušili povinnosti, prípadne vyvíjali na navrhovateľa nátlak, môžu byť zodpovední priamo ako fyzické osoby, prípadne trestne zodpovední.

Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.9.2012 dcéra navrhovateľa B. T. H., U.. M. uviedla, že čo sa týka jej ranného detstva, vybavuje sa jej jasne, ak ju jej rodičia viedli ku viere. To bola prvoradá skutočnosť vo výchove. Viedli ju k viere jediného Boha - stvoriteľa, ktorý dal dych života. Taktiež, ktorý sa prejavil ako Spasiteľ tým, že zavŕšil plán spasenia svojou dobrovoľnou smrťou na kríži a zmŕtvychvstaním z mŕtvych. Ježiš Kristus, ktorý dokonal dielo záchrany a spasenia pre tých, ktorí Mu veria. Ďalšími prioritami, ku ktorým ju viedli otec, aj matka, bola slušnosť, úcta, zmysel pre zodpovednosť. Nazdáva sa, že jej život a smerovanie do určitého stupňa veľmi úzko súvisí práve s osobnosťami jej rodičov. Jej otcovi bola pripísaná diagnóza, ktorá, podľa jej skromného názoru, vykofajit ho zo spoločnosti, z okruhu priateľov, z rodinného kruhu a zahnať ho do údolia depresie, do údolia, kde žijú ľudia trpiaci ťažkými psychickými problémami. Keďže s otcom žila v jednej domácnosti približne 20 rokov môže povedať, že nemusela žiť v strachu. Otec jej neublížoval, ani nikomu z jej blízkych. Keď niekoho zraní, snaží sa ospravedlniť.

Svedkyňa X. M., manželka navrhovateľa, vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že navrhovateľ bol invalidným dôchodcom už vtedy, keď sa zobrali. Zobrali sa v r. 1976. Ona je oboznámená s jeho zdravotným stavom. Ako sa zobrali, neužíval ani jednu tabletku. Keď ho chceli dať po dlhšom čase na preliečenie na psychiatriu, podpísal papier, že netreba, pretože žili normálne, v pokoji. Keby mal túto schizofréniu, ona by sa s ním už dávno rozišla, lebo to nie je ľahká diagnóza. Nevie sa vyjadriť, prečo bol na psychiatrii, pretože v tom čase spolu nechodili. Navrhovateľ nikdy nebol spokojný, pretože chcel

pracovať. Žil usporiadane, deti sa im dobre učili. Navrhovateľ nebol spokojný s tým, že poberá dôchodok, pretože chcel robiť. Poberal v tom čase invalidný dôchodok 800 Sk.

Okrem výsluchu účastníkov konania a svedka, súd ďalej vo veci vykonal dokazovanie, oboznámil sa s obsahom listín založených v spise a to s dávkovým spisom navrhovateľa Sociálnej poisťovne Bratislava; so zdravotnou dokumentáciou navrhovateľa; s rozhodnutím Okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Vranov nad Topľou č. 470 518/783 zo dňa 20.3.1975; s rozhodnutím Krajskej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia č. Soc. 1212/75 zo dňa 13.5.1975, s rozhodnutím o priznaní výšky invalidného dôchodku, pričom zistil tento skutkový a právny stav:

Z obsahu pripojeného dávkového spisu Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava na navrhovateľa má súd za preukázané, že rozhodnutím Okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia vo Vranove nad Topľou zo dňa 20. 03. 1975 Okresná posudková komisia sociálneho zabezpečenia po zistení zdravotného stavu rozhodla, že navrhovateľ je úplne invalidný podľa §20 ods. 3 písm. a.) zákona č. 101/1964 Zb. a to od 20. 03. 1975, pretože pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav nie je schopný vykonávať sústavnú pracovnú činnosť alebo výkon takejto činnosti by vážne zhoršil jeho zdravotný stav. Dňa 13. 05. 1975 sa uskutočnilo rokovanie Krajskej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia v Košiciach na prejednanie odvolania podľa §3-6 vyhlášky 76/1957 Zb., zároveň posudzovaného v komisii vyšetrili a konštatovali, že z psychiatrického hľadiska vzhľadom vek nepovažujú za správne úplné vyradenie z pracovného procesu. Doterajšie považuje za príliš náročné (opravár strojov), ale môže vykonávať pomocné práce na poľnohospodárstve. Krajská posudková komisia sociálneho zabezpečenia si osvojila posúdenie OPKSZ, čo sa týka úplnej invalidity i vzniku invalidity. Majú však odchylny názor čo sa týka pracovného zaradenia posudzovaného, preto dňa 13. 05. 1975 pod číslom Soc. 1212/75 vydala rozhodnutie, ktorým odvolanie navrhovateľa zamietla a napadnuté rozhodnutie potvrdili. Rozhodnutím Úradu dôchodkového zabezpečenia zo dňa 22. 12. 1975 bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok najskôr vo výške 800,- Kčs, ktorý bol postupne ďalšími rozhodnutiami zvyšovaný až do doby priznania nároku na starobný dôchodok. Žiadosť o dôchodok zo dňa 10.06.1975 si podal navrhovateľ na Okresnom národnom výbore, odbor sociálneho zabezpečenia vo Vranove dňa 05. 09. 1975 ktorá žiadosť je opatrená vlastnoručným podpisom žiadateľa. Zdravotný stav navrhovateľa bol opakovane posudzovaný ako potvrdil poverený pracovník odporcu 3./ v rokoch 1975, 1978, 1982 a v roku 2005. Na Krajskom súde v Žiline sa pod sp. zn. 25Sd/71/2010 viedlo konanie o návrhu navrhovateľa proti Sociálnej poisťovni ústredie Bratislava o starobný dôchodok, keď Krajský súd v Žiline rozsudkom 25Sd/71/2010-65 zo dňa 21. 10. 2010 rozhodnutie odporcu č. 470-518-7830-0 z 23. 02. 2010 v spojení z rozhodnutím č. 470-518-7830 z 26. 02. 2010 a rozhodnutie č. 470-518-7830 z 27. 04. 2010 potvrdil, ktoré rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 7So/156/2010 zo dňa 28. 09. 2011 v spojení s opravným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 7So/156/2010 zo dňa 01. 12. 2011. Uvedenými rozhodnutiami Sociálnej poisťovne bol navrhovateľovi odňatý invalidný dôchodok s tým, že sa mu bude vyplácať starobný dôchodok. Psychiatrická nemocnica Michalovce MO súdu zaslala na výzvu (čl. 177 spisu) lekárske správy navrhovateľa zo dňa 26. 04. 1973, 24. 01. 1972 a 18. 11. 1974 ohľadne pobytu navrhovateľa na ich psychiatrickom oddelení s diagnózou schizofrénia hebephrenica (čl. 179-181 spisu).

Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

Podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Osobnostnou žalobou sa navrhovateľ domáhal, aby súd určil, že výrok o jeho diagnóze v rozhodnutí Okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia vo Vranove nad Topľou zo dňa 20. 03. 1975, že trpí hebephrennou schizofréniou je nepravdivý a zároveň sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z dikcie ustanovenia §11 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Ide o demonštratívny výpočet, keď jednotlivé dielčie práva na ochranu osobnosti musia byť chápané iba ako exemplatívne typické; do celkového práva na ochranu osobnosti možno preto zaradiť aj výslovne neuvedené práva na ochranu osobnej slobody. Občianskoprávna ochrana sa poskytuje proti takým neoprávneným zásahom, ktoré spôsobia ujmu na osobnosti fyzickej osoby z hľadiska jej postavenia v spoločnosti. Pokiaľ sa má proti neoprávnenému zásahu poskytnúť občianskoprávna ochrana je potrebné, aby išlo o taký zásah, ktorý je objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti. Občiansky zákonník v ustanovení §13 uvádza právne prostriedky, ktorými sa chráni právo na ochranu osobnosti proti neoprávneným zásahom. V prípade porušenia, resp. ohrozenia všeobecných osobnostných práv sa dotknutá osoba môže podľa §13 ods. 1 Občianskeho zákonníka domáhať: a.) upustenia od pokračovania neoprávnených zásahov do jeho osobnostných práv (zdržania sa ďalších zásahov), b.) odstránenia následkov neoprávneného zásahu do svojho práva na ochranu osobnosti a to najmä obnovením pôvodného stavu, c.) poskytnutia primeraného zadosťučinenia - satisfakcie. Tento výpočet je exemplifikatívny. Podľa okolností prípadov môže postihnutý použiť aj iné právne prostriedky (rôzne druhy určovacích návrhov). Občiansky zákonník v §13 ods. 2 umožňuje za určitých podmienok požadovať namiesto nepeňažného zadosťučinenia peňažnú náhradu. Finančné zadosťučinenie za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti možno priznať pokiaľ nie je postačujúce morálne zadosťučinenie a pokiaľ došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. O zníženie dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere ide, pokiaľ ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzickej osoby vzhľadom na povahu, intenzitu, opakovanie, trvanie a širší okruh pôsobenie nepriaznivého následku pociťuje a prežíva ako závažnú (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27. 10. 2003 sp. zn. 39Cdo/2005/2003). Peňažné zadosťučinenie má miesto len v prípade, že primerané morálne zadosťučinenie sa nejaví ako postačujúce. Na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady, ktorými sú: 1.) existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení či len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, 2.) neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu. 3.) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a jeho neoprávnenosťou. Konanie o ochranu osobnosti je návrhové konanie, ktorého procesný nárok je vymedzený jeho predmetom (tzv. petitom žaloby) a základom (t.j. právne relevantnými skutočnosťami, na ktorých je petit založený). Jeho presná formulácia má byť obsiahnutá len v tej časti žaloby, ktorá sa nazýva žalobný petit (t.j. čoho sa žaloba domáha) (z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 5Cdo/4/1999). Preto pokiaľ sa navrhovateľ domáhal určenia nepravdivosti výroku o jeho diagnóze vo vyššie uvedenom rozhodnutí, súd dáva do pozornosti, že predmetné rozhodnutie diagnózu navrhovateľa vôbec neuvádza. Príslušný správny orgán rozhodoval v zmysle vtedy platných právnych predpisov o uznaní navrhovateľa za invalidného. V rámci žaloby o ochranu osobnosti súd nie je oprávnený preskúmať správnosť rozhodnutia príslušného správneho orgánu, ktoré predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, keď na základe odvolania navrhovateľa príslušný odvolací správny orgán uvedené rozhodnutie potvrdil. Zo stany navrhovateľa nebol tvrdený ani preukázaný základný predpoklad vzniku občianskoprávnej sankcie a to neoprávnenosť tohto zásahu, pretože uvedené právoplatné rozhodnutie bolo vydané v zmysle zákona č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanovením §11 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s povinnosťami pôvodcu zásahu stanovenými právnym poriadkom. Zo stany navrhovateľa nebol tvrdený ani preukázaný zásah, ktorý mal byť objektívne spôsobilý vyvolať navrhovateľovi nemajetkovú ujmu. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo stany odporcov 1./ a 3./ ako aj z dôvodov vyššie uvedených žalobu aj v tejto časti zamietol. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje (z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/278/2007). Aj keď ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, ktorá začne plynúť odo dňa, kedy tento nárok mohol byť uplatnený prvýkrát tj. dňom nasledujúcim po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia Okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia vo Vranove nad Topľou. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka je

viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. februára 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009). Súd na záver uvádza, že odporca 3./ nie je nositeľom pasívnej vecnej legitímácie v danom spore, keďže rozhoduje len o výške dávky sociálneho zabezpečenia, ktorú vypláca Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava ako verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom 274/1994 Z. z. (§ 2 ods. 1), pretože na základe vyššie uvedeného rozhodnutia a na základe žiadosti navrhovateľa bol tomuto priznaný invalidný dôchodok.

O trovách odporcov 1 a 3 ako úspešných účastníkov rozhodol súd podľa §150 ods. 1 a 2 OSP tak že, im náhradu trov konania nepriznal. Ako dôvody hodné osobitného zreteľa súd zohľadnené okolnosti súdnej veci keď podanou žalobou sa dožadoval ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj okolnosti na strane samotného navrhovateľa, ktorý je invalidným dôchodcom a jeho jediným príjmom je invalidný dôchodok. Odporcovia 1./ aj 3./ boli zo stany navrhovateľa žalovaní aj z dôvodu, že navrhovateľ nedisponuje všetkými písomnými dokladmi, z ktorého dôvodu potom navrhovateľ nevedel uviesť kto je pasívne legitimovaný v danom spore.

O trovách štátu, ktoré bude súd platiť zástupkyňi navrhovateľa ustanovenej uznesením tunajšieho súdu č. k. 4C/52/2011-7 zo dňa 30. 8. 2011, si súd vyhradil rozhodnúť samostatným uznesením po tom, čo bude ustálená ich výška.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Žiline v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.